

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-9 від 10 січня 2020 р.

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д.О.**

Вельмишановний Дмитре Олександровичу!

На розгляді у Верховній Раді України перебуває проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» №2598 від 13 грудня 2019 року, внесений Президентом України як невідкладний. Асоціація міст України категорично його не підтримує.

Оновлений 27.12.2019 текст (як і попередній від 13.12.2019) було підготовлено без залучення органів місцевого самоврядування, їх асоціацій, експертного середовища, науковців. Пропоновані зміни до Конституції України мають суттєві недоліки і не відповідають Європейській хартії місцевого самоврядування.

Асоціація міст України висловлює наступні загальні зауваження до законопроекту.

1. Порівняно із чинною Конституцією України законопроект передбачає звуження статусу органів місцевого самоврядування та містить ознаки централізації публічної влади. Не враховано положення частини другої статті 5, статті 7 Конституції України, які визначають народ носієм суверенітету і єдиним джерелом влади. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та гарантовано через органи місцевого самоврядування. Тому втручання у місцеве самоврядування як форму народовладдя повинно здійснюватися вкрай обережно та обґрунтовано.

Законопроект передбачає надмірне розширення контрольних повноважень держави в особі префектів та Президента України. Префекти отримують право призупиняти всі акти органів місцевого самоврядування з широкого кола причин (без розмежування на власні і делеговані). Додається право Президента зупиняти акти та повноваження місцевих рад і голів з призначенням свого представника. Цим порушуються положення статті 8 Європейської хартії місцевого самоврядування про визначення чітких випадків державного нагляду та адекватності заходів адміністративного впливу. Ми переконані, що наявних на сьогодні судових інструментів цілком достатньо для усунення порушень, а постійний державний контроль виправданий лише за делегованими державою повноваженнями.

Пункт 5 частини першої, частини друга, четверта статті 119 законопроекту передбачають можливість позбавлення органів місцевого самоврядування владних повноважень на користь префектів. Це може призвести до повернення централізації публічної влади, а в найгіршому варіанті – до встановлення авторитарного режиму.

2. Законопроект закладає глибокі конфлікти у місцеве самоврядування. Так усі громади входять до округів, а в округах формуються окружні ради. Це призведе до значних ускладнень та диспропорцій як при формуванні складу окружних рад так і при

прийняття ними рішень. Це пов'язано з значними відмінностями у чисельності населення та інфраструктури різних громад (приклад: окружна рада, що представляє громаду з населенням 700 тис. осіб та інші громади з населенням по 5-15 тис. осіб). Крім того наявність таких окружних рад дозволяє реалізувати модель централізації повноважень з рівня громад до рівня округу. Вважаємо, що на сьогодні доцільно розглядати питання про ліквідацію районних рад та запровадження двохрівневої системи органів місцевого самоврядування (без окружних рад).

3. У змінах відсутні повноваження нових голів громад щодо головування на засіданнях місцевих рад. Це допускає можливість на рівні закону значно обмежити їх статус, зокрема шляхом позбавлення права підписування рішень рад та ветоування їх протизаконних рішень.

4. Законопроект скасовує чинну частину третьої статті 143 Конституції України, яка передбачає обов'язок держави в повному обсязі фінансувати делеговані місцевому самоврядуванню повноваження, зокрема щодо освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, спорту тощо. Це послабить місцеві бюджети та призведе до погіршення якості послуг для жителів громад.

Крім того запроваджується юридична двозначність одного з найважливіших термінів "громада". Це одночасно і жителі однієї місцевої спільноти, і адміністративно-територіальна одиниця. Це значно ускладнить сприйняття такого терміну, законодавчу роботу та виконавчу практику.

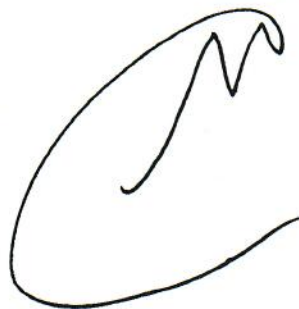
Варто враховувати, що процедура розгляду змін до Конституції України не передбачає внесення будь-яких поправок до них, крім заміни тексту суб'єктом законодавчої ініціативи. Важливо, що прийняття такого законопроекту «консервує» щонайменше на п'ять років шкідливі для місцевої демократії положення, оскільки частина друга статті 158 Конституції України виключає можливість перегляду протягом одного скликання парламенту одних і тих же змін до Конституції України.

Асоціація міст України закликає сприяти відхиленню цього законопроекту. Це дозволить провести належне обговорення таких змін, знаходження порозуміння, вироблення компромісу. Асоціація міст України готова докласти максимальних зусиль для цієї роботи.

Додаток: інфографіка АМУ до законопроекту на 1 стор.

З повагою

Виконавчий директор Асоціації

О.В.Слобожан